

listkov z pokončnimi, valjastimi, listnatimi, prav tanko dlakastimi listi. Ta trava raste celo še po visoko ležečih krajih po travnikih, zarah, ob rekah in potokih. V nekoliko vlažni, iloviti in rodovitni zemlji kaj lepo in bujno raste, v slabi zemlji pa ostane nizka in malo vredna. Volnata pohovka se semtertje sama zase seje 18—24 funtov semena na oral, pa tudi z drugimi travnimi sortami pomešana. Pokositi se mora pa predno v cvet gre, da daje okusno in redivno klajo za konje, goveda in ovce. Ako se pa pustijo, da ocvete, postane bolj trda in slamnata in otrdela volnata paholka postane živini zoperna in se ji vstavlja. Tudi višja kostreba, (Wiesenschwingel) je dobra ženožetna trava, ki tudi v suhi zemlji dobro stori, če tudi le bolj nizko raste. V rodovitni vlažni zemlji se pa močno razraste in 3—4 črevlje visoke bilke poganja z močno visečim latovjem. Raste skoraj povsodi, nahajamo jo skoraj po vseh travnikih, celo po goratih krajih. Posebno sposobna je ta trava za umetno napravljene travnike. Rabi se lahko posušena ko seno, pa tudi ko zelena klaja je prav dobro. Omeniti je tudi še navadna latovka (Gemeines Rispengras, *Poa annua*). To je trava posebne dobrote, slasti da se pod njo druge trave zaraščajo in razraščajo. Postane sicer le za črevelj in za črevelj in pol visoka, je pa zato prav koščata in listnata. Ta rastlina trpi več let in podaja vsi živini zeleno in suho izvrstno klajo. Raste prav pogosto po suhih pa tudi po vlažnih travnikih in pašnikih. Če ravno sama zase ne vrže preobilnega pridelka, pa vendar zasluži, ker zelena in suha vsaki živini tekne, da se drugim travnim sortam primeša. Travnilisičji rep (*Wiesenfuchsschwanz*, *Alopecurus pratensis*) je za vlažno močno zemljo posebne priporočbe vreden. Korenine mu drugo leto začne izrastke poganjati in tako vrže posebno obilen pridelek. Posebno kaže to travo zasejati po vlažnih šotastih zemljiščih, po travnikih, kateri se dajo zamakati in po gozdnih senožetih. Ta trava se močno zarašča, rano začne poganjati in vzraste 2½—3 črevlje visoko. Klasje je valjasto prišpičeno in rastlina ima obilo listja. Raste pri nas še po visokih gorah in daje vsi živini okusno in redivno krmo. Travnata latovka (*Wiesenrispengras*, *Poa pratensis*) je kot spodnja trava jedna najboljših, raste v vsaki zemlji, le prepolne moče ne prenaša. Med vsemi travami pa pretrpi sušo najlahkejšo, če le ni predolgotrajna. Glintnik (*Futtertresse*, *Bromus racemosus* in *Bromus mollis*) in šopulja (*Riesentresse*, *Agrestis vulgaris*) je travna sorta, ki se sicer ne razrašča preširoko, namesto tega pa bolj na visoko raste. Bilje je prav sočno, ima dolgo široko listje z prekvisečim latovjem. Raste celo po višem gorovju na vlažnih senčnih krajih pri grmovju, ob rekah, jarkih itd. Ostane zelena noter da zmrzne. Vsaka živina jo rada je, ker ji je zelena in suha prijetna in redivna klaja. Najlepše raste v vlažni, težki zemlji, ki ima nekaj sence in toraj posebno

lepo kaže pod sadnim drevjem po vrtilih. Imenovati imamo na dalje travniško bilnico (*Schuttschwengel*, *Festuca pratensis*), ki je pa le bolj pritlične rasti. Nahaja se posebno v suhi zemlji po gorah, travnikih in pašnikih in posebno drobni kaj dobro tekne. Se da tedaj le za vzbojševanje ovčjih pašnikov priporočati, ker na travnikih le malo pod koso daje. Še druga senožetna trava je grebenica (*Kammgras*, *Cynosorus cristatus*), ki pa le bolj pritlično raste z grebeničastim klasjem in ki je celo trpežna. Raste tudi v manj rodovitni zemlji, po vlažnih in suhih mestih na travnikih, pašnikih in zarah. Košnje vrže le bolj pičlo, ker se ne razrašča preveč. Ovce jo prav radi imajo in zato se sme priporočati za posejatev na pašnikih. Zopet druga trava je divji bor (*Mannaschwengel*, *Panicum silvestre*) ki je močna listnata in prav sočna trava. Ima plazečo se korenino, vejasto, k tlam vklonjeno visoko in močno bil z dolgim latom, kterege veje naravnost od stebela proč molijo in valjaste klaske narejajo. Zrno daje pravi manin gris, kakor ga na Nemškem, Poljskem in Šleskem semtertje napravljajo. Raste tudi po visokem gorovju zlasti v mokri, mužasti in rodovitni zemlji, ob rekah, po mokrih travnikih in močvirjih. Ker to trava konji in goveja živina rada je, se sme priporočati, da se z njo mokri travniki zasejajo, ki se ne dajo suhi napraviti in se tako bolje in koristneje porabijo, kakor se pa to navadno godi.

Sejmovi na Štajerskem. 25. nov. Videm, Loče, Dobje, sv. Marjeta na Pesnici, Šoštanj, Kaniža; 30. nov. Artiče, Celje, Strass, Verzej, Svičina, Ptuj, Rogatec, sv. Andraž v Slov. goricah.

Sejmovi na Koroškem. 25. nov. Africa, Gmünd, Greifenburg; 30. nov. sv. Andraž, Gradišče.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Sedemdesetletnica dr. Bleiweissa.) Sinočna baklada v čast g. dr. Bleiweissu bila je tako velikanska, kakoršne Ljubljančani še niso doživeli in je menda kmalu tudi več ne bodo; 500 odličnih mož je svetilo z baklami in čednimi lampijoni, 8000—10.000 ljudi je baklado spremljalo, muzika svirala, nektre hiše so bile razsvitljene. Danes ob 1/2 9. se je g. Bleiweiss s svojo družino podal k sv. meši, da se Najvikšemu zahvali za obilne dobrote in za blagoslov nebeški, ki ga je pri njegovem delovanju spremljal. Ob 11. uri pa so se zbrali v prostornih čitalničnih sobanah najodličnejši zastopniki naroda slovenskega, hrvaškega in českega, da se poklonijo očetu naroda slovenskega. Kmalu po 11. uri vstopi v dvorano častiti gosp. jubilan, sprejet od navdušenih živio klicev. Zdaj se mu začnejo poklanjati različne deputacije s primernimi nagovori. Prvi vstopijo pred svojega vodnika poslanci dež. zbora kranjskega s krasno adresno. Potem pridemo zastopniki štajerskih Slovencev — 13 nas je bilo:

Čast. g. kanonik Žuža na čelu, potem gg. dr. Ipavic in Dominkuš iz Maribora, g. župnik Rajč iz Haloz, gg. dr. Srnec, Žolgar in Žičkar iz Celja, g. Modic, župnik in odbornik Dvoršek, obadva iz Htinj, g. Böhmeim iz Laškega trga, g. Tanšek iz Brežic, gg. Ivan in M. Vošnjak iz Šoštanja. G. kanonik Žuža povdarja v svojem nagovoru velike zasluge Bleiweissove za ves slov. narod, ktere si je posebno po svojih „Novicah“ pridobil ter omenja, kako visoko ga ves slov. narod na Štajerskem spoštuje, kako srčno smo mu vsi vdani in na veke hvaležni za njegovo požrtvovalno delovanje. Nekteri štajerski zastopniki izročijo potem g. jubilantu diplome častnega občanstva in sicer g. Tanšek (Tanšič?) mnogo diplom iz breškega okraja, g. Rajč diplomu občine sv. Barbare v Halozah, g. Žičkar diplomu občine celjske okolice, g. Modic diplomu kat. polit. društva v Konjicah, Dvoršek soseske Htinjske, Ivan Vošnjak sosesk dveh trgov namreč Šoštanjskega in Velenjskega trga. V svojem odgovoru se je zahvaljeval za to pripoznanje od strani štajerskih Slovencev, kteri so ga pri njegovem delovanju vedno, precej, ko so začele „Novice“ izhajati, do denašnjega dne z veseljem podpirali. Tudi v poznejših svojih nagovorih je g. dr. Bleiweiss še večkrat omenjal obilne podpore, ktero je našel pri slovenskih Štajercih. Na to so se sprejemali drugi zastopniki iz Kranjskega, Gorice, Istre, Trsta; jugoslavjansko akademijo je zastopal g. kanonik Rački, nek duhovnik in vseučilišni profesor v Zagrebu pa jugoslavjansko vseučilišče in družbo sv. Hieronima; družbe slov. dijakov na Dunaju in Gradeu, mnogo drugih društev po Hrvatskem je bilo zastopanih; celo iz daljnega Zadra bil je poslanec — bili so Bolgari itd. Toda o tem v prih. listu. Za danes le še to. Pri besedi v čitalnici se je naznanilo, da do 9. ure zvečer je došlo 184 telegramov iz Slovenskih pokrajin, 85 telegramov iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, iz Sarajeva, 48 teleg. iz Českih dežel in 16 od drugih krajev, iz Rusije 2, od lužičkih Slovanov, od konservativnih Tirolcev v Insbruku itd. 150 občin po slovenskih deželah ga je imenovalo za častnega občana, nad 30 različnih društev v svojega častnega uda. To je bila demonstracija, kakoršne se nismo poprej nadejali, kakoršne naši nasprotniki niso nikdar pričakovali. Živijo G. dr. Bleiweiss! Živila Slovenija! Živila jugoslavjanska vzajemnost!

Iz Konjic. (Zborovanje kat. pol. društva 70letnici gosp. dr. Jan. Bleiweissa v čast.) Pred občnim zborom izvoli društveni odbor po svojih statutah enoglasno gosp. dr. Janeza Bleiweissa, očeta Slovencev, za svojega častnega uda. Ko se je v kljub grdemu vremenu lepo število mož slovenske korenine zbralo, kar se je celó gosp. komisarju čudno zdelo, opomni gosp. prvomestnik dr. Ulaga, da se je občni zbor kat. pol. društva zategadelj sklical, naj bi se slavila 70letnica g. dr. Janeza Bleiweissa, očeta Slovencev,

ter da besedo č. g. Jož. Virku, župniku v Ločah. Ta pojasni v zanimivem govoru zasluge gosp. dr. Bleiweissa za Slovence v narodnem, političnem, gospodarskem ali gmotnem oziru. Po končanem govoru izkliknejo zbrani udje: „Živijo gospod dr. Janez Bleiweiss!“ Potem naznani gosp. prvomestnik, da je odbor izvolil gosp. dr. Bleiweissa za častnega uda in prečita pismo, v kterem se očetu Slovencev k njegovi sedemdesetletnici čestita. Zopet Živio — klici od zbranih udov. — V političnem razgledu omenja potem gosp. prvomestnik, kako je tudi v državnem zboru grof Hohenwart nemškutarje in Magjare šibal, ki so zoper zasedenje Bosnije in Hercegovine od strani Avstrije v svojem pismu do cesarja ropotali ter s tem pokazali, da se ne strinjajo z osvobodjenjem kristijanov na Turškem. Tudi opomni, da se sv. Oče rimski papež v velikih zadregah znajdejo, ker Njim mnogo sovražnih moči preti. Opominja, naj bi se vsi udje kat. pol. društva stola sv. Petra držali ter ostali zvesti otroci sv. matere katoliške cerkve. S tem se zbor sklene. Ko so udje že odišli, je prišlo pismo od g. dr. Bleiweissa, ktero se tako-le glasi:

Slavno društvo!

Čital sem v časniku „Slovenec“, da ste tako ljubeznjivi in se mojega 70. rojstnega dne v posebnem zboru spominjati hočete. Dolžnost mi je, se prisrčno zahvaliti za toliko čast, da se mene društvo spominja, katero se neumorno bori za svetinje našega naroda. Prisrčna zahvala Vam, velečastiti gospodje! Oj, koliko veselejše še pa bi jaz obhajal 70letnico svojo, da bi jo z menoj obhajal tudi nepozabljivi moj prijatelj Vaš in moj Slo-mšek! Bodite pozdravljeni velečastiti gospodje od svojega iskrenega sluge Dr. Jan. Bleiweiss.

V Ljubljani 16. nov. 1878.

Iz Celja. (Polovičarski volilci) so volili enega izmed slovenskih in enega izmed nemčur-skih kandidatov. Polovičarstvo sicer nikjer ni dobro, najmanj pa v važnih rečeh. Odločnost, ne pa omahljivost in dvomljiva boječnost časti moža. Odkod je tako polovičarstvo med volilce prišlo, tega ne vemo, pa brz ko ne od nevednosti volilcev samih, ktero je liberalno nemškutarstvo še v zadnjih urah pred volitvijo v svoj prid obračalo. Sledeči možje iz raznih občin so polovičarsko volili: Celjska okolica: Male Anton, Mravljak Anton; Kostrivnica pri Planini: Hrovat Janez, Ocvirk Jože; Št. Lorencij: Gajšek Jože; Svetina: Ulaga Anton; Teharje: Stante Štefan, Kovač Valentin; Sv. Jeronim: Schauer Karol, Sv. Ema: Vehovar Janez, Plevnik France, Kos Jože; Šmarski terg: Lorgar France; Šmarska okolica: Jager Janez, Fais Anton, Vrečko France, Vrešak Anton, Nunčič Štefan; Nezbiše: Jurše Andrej; Ponikva: Korže Jakob, Grabler Jože, Vekuš Miha, Zidanšek Jože, Korže France; Roginska gorica: Kočever Martin, Centrih Janez; Slivnica: Berglez Jernej, Gobeč Miha, Mastnak Florijan; Zibika: Založnik

Andrej, Čebular Janez; Sladka gora: Kohne Florijan, Lipavec Jože, Detiček France; Tinsko: Lupše Janez; Št. Vid: Golež Jože, Metličar Valentin; Sv. Krištof: Kokal Jože je še g. glavarja vprašal: bem soll ich wählen? na kar dobi pošten odgovor: wen sie wollen — Zupan Janez, Zupan Jože; Jurjev Klošter: Gradt Karol; Okoško: Kline Ignacij; Tolsti vrh: Zidanšek Miha, Planine Štefan; Sv. Duh: Posek Ladislav; Kozjak: Golčer Gašpar; Gornje Laše: Sitar Janez; Padežverh: Gradišnik Jernej; Skomer: Matijec Jakob; Stranice: Korošec Jože; Spodnje Grušovje: Kumer France; Vezovica: Podgoršek Filip; Brezje: Kerpač Valentin. Kako je bilo neki pri srcu tem možem, ko so narodni volilec svoj zmagonosni živio zaklicali svojima poslancema? Naj jim bo ta bridki občut svarilo pri prihodnjih volitvah. Zakaj se cepijo od poštene narodne večine brez vsakega uzroka? Može polovičarji, volite drugokrat, kakor drugi domoljubi, sebi samim na korist in čast!

Od sv. Križa na Murskem polji. (Hadžiloja) je uže pri nas. Nedavno pride pozno zvečer sin pijan na dom svojega očeta, vlomi večine dveri in vstopi v hišo, kder sta 60letni oče in jegova druga žena uže spala. Ničvrednež grozno kriči: „pre . . . ded, mrtvaški viničar! Poznaš mene, jaz sem Hadži-loja. Znaš, kdo je to? Sin potere vse pohištvo in se tudi očeta loti ter grdo suvlje! Kdo vé, kaj bi se še zgodilo, ko bi ne bil brž žandar, g. R., prišel z puško. Tega se je ta pijani Hadži-loja tako vstrašil, da je naenkrat bil na kolenih, kuševal žandarju roko in puško. Žandar pa ga odžene seboj v luknjo! Oče, 60letni mož, je uže dolgo pri nas pokopič in vseskozi poštena krščanska duša, da se je le čuditi, kako je takov spak jegov sin. Ta se imenuje „želarški ribtar“ ter hoče vse najbolje razumeti in uže naprej vedeti. On n. pr. vé naprej, kateri cesar bo zmagal v vojski, kedaj bo kateri fant šel na novčenje, kateri je bolj močen, svojej ženi tudi uže zvečer pové, katera kokoš bo zajtra jajce znesla, a cesar pa gotovo ne zna, to je četrta božja zapoved in kaj je v njej zapovedano!

Od sv. Marjete pri Pesnici. Pesnica je zopet celo pesniško dolino poplavila, pa tudi okrajno cesto na večih mestih poškodovala. Voznik, vračajé se iz Maribora, je tukaj voz, naložen z različnim blagom, v vodo zvrnil. Opomniti je treba, da je cesta na omenjenem mestu sila slabo napravljena, ter ima 2 mostiča, ki sta bolj krtovim luknjam podobna nego mostom; toraj prihajajočih vod ne moreta sprejemati, ktere z vso silo črez cesto vdirajo in jo po vsaki večji povodnji poškodnjejo. Letos je večji del leta lepa pesniška dolina podobna močvirju, po katerem je v poletnem času žab in drugih mrčesov mrgolelo; nadejali smo se, da utegnemo zastran poravnanja pesniške struge v kratkem kaj storiti, toda sedaj je vse tiho. Lahko, da bo še veliko vode po naših travnikih in njivah poteklo, preden bodo Pesnico po-

ravnali. Za nas Slovence dežela denarjev nima pa tudi resne volje pomanjkuje nam v prid kaj storiti. Pred 2 letoma so občine zgornje in srednje pesniške doline prosile za prestavo železniške postaje „Pesnichof“ na bolj primeren kraj, ali za odgovor so dobile, da bi taka prestava preveč stala. Edina občinska cesta, ktera od južne strani k ovi postaji drži, je zaprta, mostovi podreti. Od srednje in spodnje pesniške doline je tedaj treba na Leitersberg peljati in od tod se še le po velikih ovinskih pride na železniško postajo Pesnichof.

Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo. (Letina in prezgodni sneg.) Bog nas je s vsem obilno oblagodaril, le z vinom je različno; kder je smod in pikee grozdje posmodil, bilo je malo in kislo, kder je pa zdravo, tam je dobro; od Svetinj, sv. Miklaūza, iz Haloz in iz Hrvaškega pa dobajajo glasovi, da ga imajo dosti. Vinska cena in vseh pridelkov je slaba, v bolj imenitnih vrhah predavajo od 60—70 fl. štrtinjak, v slabějšíh se po 40 fl. dobi, da bi ga samo kdo kupiti hotel. Bučeloreja se je slabo obnesla, ker bilo je menda sploh predeževno. V soboto 2. nov. je začel sneg iti; ker je v noči precej velik zapal, polomil nam je dosti sadnega drevja in drugega tudi, pokril več takih reči, ktere ne smejo pod snegom biti: hajdino, tikve, koruzno slamo po njivah in pravijo, da je tudi na grozdje zapal. Dostavek uredništva: samo v mariborski okolici je prišlo več stotin štrtinjakov pod sneg!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci smo 19. t. m. hvaležno obhajali 70letnico svojega narodnega buditelja in voditelja g. dr. Janeza Bleiweissa; mnogo srenj in društev ga je imenovalo za častnega srenječana in uda. Nemčurji se tiho jezijo! Pomenljivo pa je bilo to, da se je svečanosti udeležilo mnogo hrvatskih narodnjakov, med temi dr. Rački. Tudi namčurski mestni zastop ljubljanski se je uklonil zaslugam dr. Bleiweissa in mu prišel čestitat! — Graška „Tagespost“ ponavlja svojo trditev, da je minister knez Auersperg trdil, kako je baje bilo treba državnih poslancev za dragi denar podmitati zavolj sprejetja nove nagodbe z Ogersko. Ustavaki so zopet vsled tega razburjeni! Vlada je ponudbo Bismarkovo, podaljšati sedanjo trgovinsko nagodbo za 1 leto, srčno odbila. Na Dunaju je umrl 70letni fml. Reischach; mož je bil priden vojak in srčen oficir in general l. 1848, 1849 in 1859. To leto bil je pri Magenti hudo ranjen. — Čehove snujejo narodno društvo „Činost“, t. j. delavnost, ki bo delalo na to, da pojdejo Čehove tudi v dunajski državni zbor. Ker dr. Rieger nije pri tem podvzetju, bo težko kaj druga opravilo, kakor nove in nesrečne razprtije med Čehi! Liberalci povsod le razdirajo, tako tudi česki liberalci pod dr. Gregerjem, ki je društvo „Činost“ sprožil. — Poljaci so od nekdanj sovražni